

Onbeperkt voeren drachtige zeugen beïnvloedt reproductie niet

Carola van der Peet-Schwering en Gerard Plagge

Het gedurende drie opeenvolgende pariteiten onbeperkt voeren van drachtige zeugen met een aangepast voer beïnvloedt de reproductieresultaten niet in vergelijking met het beperkt voeren van een gangbaar zeugenvoer. Na drie worpen zijn de onbeperkt gevoerde zeugen wel 25 kg zwaarder dan de beperkt gevoerde zeugen en hebben ze 3 mm meer spek aangezet. Vanuit reproductie-oogpunt is het dus mogelijk om drachtige zeugen onbeperkt te voeren.

In Nederland is het verplicht om zeugen zonder biggen dagelijks enig ruwvoer te geven. Het doel van dit besluit is het welzijn van de zeugen te verbeteren. Een van de mogelijkheden om aan dit voorschrift te voldoen is het onbeperkt voeren van drachtige zeugen. Op het Praktijkcentrum Raalte is onderzocht

wat het effect is op de gewichts- en spekdikteontwikkeling, op reproductie, op de voeropname tijdens dracht en lactatie en op de economische resultaten als drachtige zeugen in groepshuisvesting gedurende drie opeenvolgende pariteiten onbeperkt gevoerd worden. In dit artikel worden de effecten op gewicht en spekdikte en op reproductie beschreven. In het volgende PraktijkKompas worden de effecten op voeropname en de economische resultaten beschreven.

Gewichts- en spekdikteontwikkeling

In figuur 1 is de gewichtsontwikkeling van de beperkt en de onbeperkt gevoerde drachtige zeugen gedurende drie opeenvolgende worpen weergegeven. De zeugen zijn gewogen bij inzet in de drachtstal (is 7 dagen na insemineren), halverwege de dracht, bij verplaatsen naar de kraamstal en bij spenen.

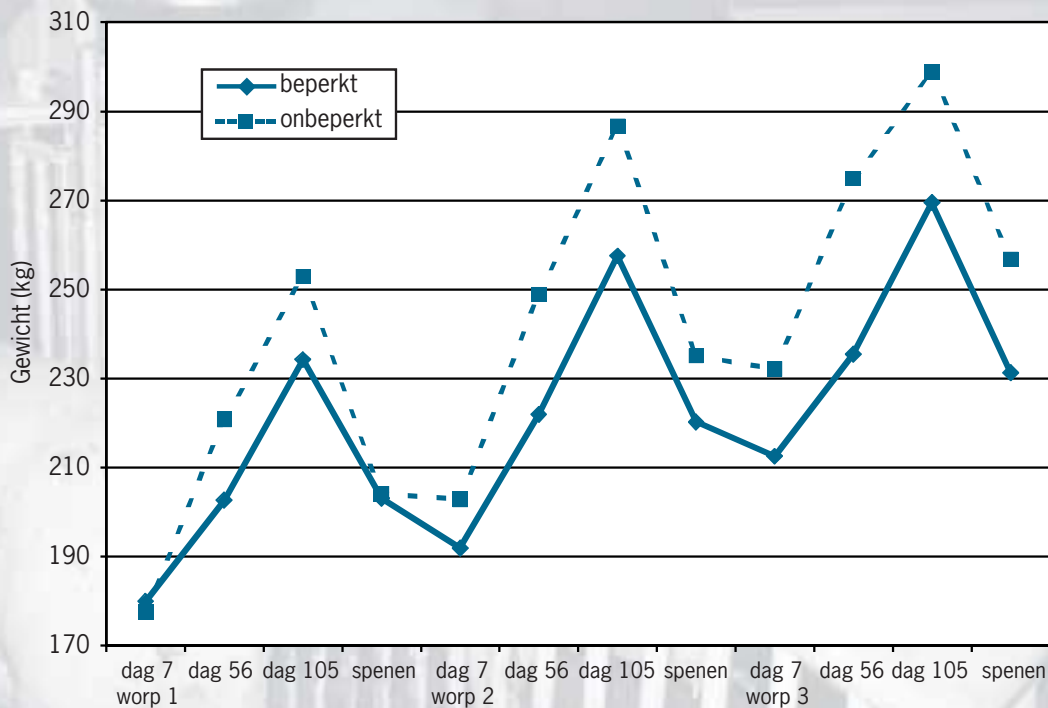
Uit figuur 1 blijkt dat de onbeperkt gevoerde zeugen in alle pariteiten meer in gewicht toenemen tijdens de dracht dan de beperkt gevoerde zeugen maar dat ze meer gewicht verliezen in de kraamstal. Bij het spenen van de derde worp zijn de onbeperkt gevoerde zeugen 25 kg zwaarder dan de beperkt

Proefopzet

In het onderzoek zijn 119 zeugen ingezet die vervolgens drie worpen gevolgd zijn. Er zijn twee proefbehandelingen met elkaar vergeleken:

1. Beperkt voeren van drachtige zeugen met een gangbaar zeugenvoer. De zeugen werden gevoerd via een voerstation. Het voerschema tijdens de dracht was als volgt: dag 0-35: 2,6 kg/d; dag 35-85: 2,8 kg/d; dag 85 tot verplaatsing naar kraamstal: 3,4 kg/d.
2. Onbeperkt voeren van drachtige zeugen met een aangepast zeugenvoer. Dit voer bevatte circa 45% gedroogde bietenpulp. De zeugen werden gevoerd via een IVOG-voerstation (dit is een droogvoerbak op een weegschaal) zodat de voeropname van elke zeug in de groep geregistreerd kon worden.

Tijdens de lactatie kregen alle zeugen hetzelfde lactatievoer verstrekt. In de eerste week na werpen werd het voerschema geleidelijk verhoogd van 1,5 à 2,5 kg/d naar 5,0 à 6,0 kg/d. Vervolgens konden de zeugen onbeperkt voer opnemen.

Figuur 1 Gewicht bij inzet in de drachtstal (dag 7), bij 8 weken dracht (dag 56), bij verplaatsen naar de kraamstal (dag 105) en bij spenen gedurende drie opeenvolgende pariteiten van zeugen die beperkt of onbeperkt gevoerd zijn tijdens de dracht

Tabel 1 Reproductieresultaten van zeugen die beperkt of onbeperkt gevoerd zijn tijdens de dracht

	Beperkt voeren	Onbeperkt voeren
Worptest bij inzet in de proef	3,4	3,8
Levend geboren biggen	12,7	12,7
Dood geboren biggen	0,6	0,6
Geboortegewicht I		
evend geboren (kg)	1,53	1,54
Uitval biggen (%)	13,8	12,9
Speengewicht biggen (kg)	8,4	8,6
Interval spenen –		
eerste inseminatie (dagen)	5,1	4,7
Terugkomers (%)	7,2	8,9

gevoerde zeugen. Soortgelijke resultaten zijn gevonden voor spekdikte. De onbeperkt gevoerde zeugen zetten meer spek aan tijdens de dracht dan de beperkt gevoerde zeugen maar ze verliezen meer spek in de kraamstal. Bij het spenen van de derde worp hebben de onbeperkt gevoerde zeugen 3 mm meer spek aangezet dan de beperkt gevoerde zeugen. De grotere gewichts- en spekdikteverliezen in de kraamstal van de tijdens de dracht onbeperkt gevoerde zeugen wordt niet verklaard door een verschil in voeropname in de kraamstal. De zeugen die tijdens de dracht beperkt of onbeperkt waren gevoerd namen namelijk dezelfde hoeveelheid voer op in de

kraamstal. Het grotere gewichtsverlies wordt gedeeltelijk verklaard door een groter verlies aan maagdarinvulling bij de overschakeling van het drachtvoer met 45% gedroogde bietenpulp naar het lactatievoer. Daarnaast verliezen zeugen die zwaarder en vetter zijn bij werpen in het algemeen meer gewicht en spek in de kraamstal dan magere zeugen.

Reproductie

De belangrijkste reproductieresultaten zijn weergegeven in tabel 1. De gemiddelde resultaten van de drie worpen zijn weergegeven.

Uit tabel 1 blijkt dat er geen verschillen in reproductieresultaten zijn tussen de zeugen die beperkt of onbeperkt gevoerd zijn tijdens de dracht. Ook na drie worpen zijn de reproductieresultaten van de onbeperkt gevoerde zeugen vergelijkbaar met die van beperkt gevoerde zeugen.

Conclusies

Uit dit onderzoek blijkt dat de reproductieresultaten van zeugen niet negatief beïnvloed worden door drachtige zeugen gedurende drie opeenvolgende pariteiten onbeperkt te voeren met een aangepast voer. Vanuit reproductie-oogpunt is het dus mogelijk om drachtige zeugen onbeperkt te voeren en dit kan een interessante mogelijkheid zijn om te voldoen aan het ruwvoerbesluit. Of het economisch interessant is om drachtige zeugen onbeperkt te voeren, wordt beschreven in het volgende PraktijkKompas.